

เทศน์เช้า วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเป็นชาวพุทธนะ เวลาเราชาวพุทธ แล้วเราเกิดมาพบพุทธศาสนา เห็นไหม เพราะเราเป็นชาวพุทธ เราเป็นชาวพุทธนี้เรารู้จักมาก การว่าภูมิใจของเรา คือดุติวันปีใหม่ ทุกศาสนาเขาก็ทำพิธีกรรมของเขา

เราเป็นชาวพุทธ แล้วเรารู้จักกันว่าเราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน ลูกศิษย์กรรมฐานนะ มาจากหลวงตาท่านใช้คำว่า “อาจารย์ใหญ่” อาจารย์ใหญ่คือหลวงปู่มั่น มาจากหลวงปู่มั่นนะ หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระเช่นใดเราก็เข้าใจได้

หลวงปู่มั่นเวลาท่านพูด หลวงตาท่านเล่าให้ฟังนะ บอกว่าท่านไม่มีเวลาเป็นของตัวเองเลย กลางคืนท่านรับเทพ รับพรหม รับทุก ๆ มิตินี่มาฟังเทศน์หลวงปู่มั่น แล้วเวลาหลวงปู่มั่นท่านสอนลูกศิษย์ลูกหา เห็นไหม เรื่องนี้ท่านจะไม่พูดเป็นที่สาธารณะ ท่านจะพูดเป็นเรื่องส่วนตัว คำว่า “ส่วนตัว” หมายถึงว่าผู้รับนั้นไม่เอาออกไปแพร่กระจายจนให้สังคมแตกตื่น

เวลาเราเป็นชาวพุทธ เห็นไหม ชาวพุทธนี้เรารู้ว่าเราพบพุทธศาสนา ศาสนาแห่งปัญญา แต่เวลาปฏิบัติไปนี่เราปฏิบัติไปเข้าผีทรงเจ้ากัน การเข้าผีทรงเจ้าเพราะอะไร เพราะเป็นการอ่อนวอนกันเอา แต่เวลาหลวงปู่มั่นท่านรู้จริง คนรู้จริงเขาไม่พูดพร่ำเพรื่อ คนรู้จริงเขาไม่เอามาให้สังคมตื่น

เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ถึงสิ่งนั้นจะเป็นความจริง ถ้ามันไม่เป็นประโยชน์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่พูด” มันเป็นความจริงนะ แต่มันไม่เป็นประโยชน์กับใคร ถ้าไม่เป็นประโยชน์กับใคร เห็นไหม คุณครูบาอาจารย์ของเราท่านรู้จริงของท่าน สิ่งทีรู้จริงของท่านเป็นประโยชน์กับท่าน

ฉะนั้น เราเป็นชาวพุทธนะ เวลาชาวพุทธ ในการประพฤติปฏิบัติ ถ้าสมัยยุคหิน สมัยยุคโบราณมันไม่มีตลาด พอไม่มีตลาดนะ แก้วแหวนเงินทอง เพชรนิลจินดา มันก็มีมา ก่อน แต่เขาไม่ได้ทำเหมือง ไม่ได้ขุดมาเพราะไม่มีตลาด พอไม่มีตลาด แก้วแหวนเงินทอง เพชรนิลจินดา มันกินไม่ได้ สิ่งที่กินได้คืออาหารนะ ความจริงมันคืออาหาร แก้วแหวนเงินทองนั้น เป็นเฟอร์นิเจอร์ เป็นเครื่องประดับ กินไม่ได้

ในการประพฤติปฏิบัตินะ สิ่งที่เราออกฐู เรารู้มันรู้มันมันเป็นเพชรนิลจินดา มันมีค่าไหม ? มีค่า แต่มันกินไม่ได้ สิ่งที่กินได้คือการดำรงชีวิต “สติ สมาธิ ปัญญา” สิ่งนี้ดำรงชีวิต สิ่งนี้ทำให้จิตมันพัฒนา แต่เรามองข้ามอาหาร แต่จะไปเอาสิ่งที่มีมันเป็นเพชรนิลจินดา เพชรนิลจินดา กินไม่ได้ มันมีค่าเพราะมันมีตลาด ถ้าไม่มีตลาดนะ ถ้าเกิดยุคสงครามขึ้นมาจนไม่มีตลาด จนโลกต่างคนต่างอยู่ เราก็ต้องกลับไปไถ่กัน เรากลับไปเพื่อหาอาหารนะ

ในการประพฤติปฏิบัติมันสำคัญตรงนี้ ถ้าสำคัญตรงนี้นะ ครูบาอาจารย์ท่านพยายามจะดึงกลับมาที่นี้ ดึงกลับมาที่ว่าเราเป็นชาวพุทธ พบพระพุทธศาสนา แล้วเรามาบำเพ็ญเพียรกันนี้ เรามาทำเพื่อสิ่งใด ถ้าเรามาบำเพ็ญเพียรกัน เราแอบเหงื่อต่างน้ำเพื่อหาความสงบร่มเย็นของใจ

แต่เวลาเราฟังเขาว่า “เวลาจิตสงบแล้วจะรู้ไฉนนั้น จะรู้ไฉนนี้” รู้มันก็ส่วนรู้ อภิญญาแก้กิเลสไม่ได้หรอก แต่ถ้าผู้ใดประพฤติปฏิบัติจนจิตนี้มีคุณธรรม แม้มืออภิญญาที่ไม่ตื่น มีอภิญญาที่ไม่ตื่น แต่ถ้าผู้ใดประพฤติปฏิบัติไม่มีหลักมีเกณฑ์ ไปเจอสิ่งใดเข้าไปก็ตื่นเต้นกับสิ่งนั้น สิ่งนั้นจะไม่มีค่ากับการดำรงชีวิต คำว่า “ชีวิต” คือจิตใจมันพัฒนาขึ้นมา วุฒิภาวะของใจมันเจริญขึ้นมา ฉะนั้น เวลาเราประพฤติปฏิบัติกันนี้เราแอบเหงื่อต่างน้ำเพื่อหาความสงบร่มเย็นของใจ ใครเขาจะบอกว่าเขารู้สิ่งต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องของเขา

หลวงปู่่มั่นนะ เวลาท่านอยู่ที่ถ้ำสาริกา เวลาจิตของท่าน ท่านพิจารณา ท่านเป็นโรคท้อ โรคประจำตัวของท่าน ท่านพิจารณาของท่าน พิจารณาเป็นธาตุเป็นขั้น เวลาธาตุขั้นมันขาดจากจิตไป จิตท่านรวมลงนะ คำว่า “รวมลง” รวมลงเพราะกิเลสมันขาดไป พอรวมลงแล้วมันมีความสุขร่มเย็นของท่าน แล้วท่านยังไปเห็นยักษ์ใหญ่ ยักษ์คือเจ้าที่ เจ้าที่ที่ปกครองสถานที่นั้น แล้วเขาเห็นคนที่มาอยู่ที่นี่ ธรรมดาคนที่เขามีฤทธิ์มีเดชเขาต้องหวงเหวนเป็นธรรมดา แล้วจะมีใครมาอยู่โดยที่ที่ไม่เห็นความสำคัญของเขา เขาย่อมไม่พอใจเป็นธรรมดา เขาก็ต้องแสดงฤทธิ์ แสดงเดชของเขา

หลวงปู่มั่นท่านเทศน์ว่าการณ์นะ “ท่านว่าท่านมีฤทธิ์มีเดชมาก ท่านต้องตายไหม ถ้าท่านต้องตายไป ท่านตายไปโดยที่ว่ามีคุณสมบัติส่วนตัวไป ท่านตายไปท่านจะมีประโยชน์สิ่งใด ถ้าท่านมีฤทธิ์มีเดช ท่านต้องไม่ตาย ถ้าท่านตายไปท่านมาเบียดเบียนสมณะ สมณะนี้เห็นภัยในวิภวสงสาร ออกมาหาความสงบวิเวก ออกมารื้อฟื้นใจของตัว สิ่งที่เป็นกิเลสตัดหาความทะยานอยากเพื่อจะชำระสะสาง แล้วท่านมาเบียดเบียนสมณะมันจะเป็นบาปเป็นกรรมของท่าน”

นี่เทศน์ว่าการจนเขาสำนึก เห็นไหม แม้แต่เขาอยู่คนละมิติเขายังสำนึกได้กับกรรม แต่เขามีฤทธิ์มีเดช นี่ฤทธิ์เดชมันมีประโยชน์สิ่งใด ฤทธิ์เดชถ้ามีขึ้นมานะ หลวงปู่มั่นท่านมีครบกระบวนการของท่าน ถ้าท่านไม่มีครบกระบวนการของท่าน...ท่านจะเอาจิตที่กึกคะนองใจ ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ เวลาลูกศิษย์มาแต่ละบุคคล แต่ละจริตนิสัยมันไม่เหมือนกัน มันแตกต่างกันหลากหลาย แล้วถ้าครูบาอาจารย์ท่านไม่รู้จริงของท่าน ท่านจะเอาจิตดวงนั้นไว้ได้อย่างไร แล้วเวลาเราปฏิบัติไป เราได้เห็นสิ่งใดเราก็กึกคะนอง รู้สิ่งใด เห็นสิ่งใด ว่าสิ่งนั้นเป็นฤทธิ์เป็นเดช ถ้าเป็นทางธรรมเขาเรียกว่า “ผู้วิเศษ” ผู้วิเศษมันแตกต่างจากมนุษย์ มันแตกต่างกับจิตปกติ แต่มันไม่ใช่มนตร์ มันไม่ใช่เรื่องในศาสนา

ถ้าเรื่องในศาสนานะ พอจิตเราสงบร่มเย็นขึ้นมาแล้ว จิตเราพิจารณาของเรา สิ่งที่มีมันมีมันเป็นมา เพราะจิต นี้ผู้ใหญ่ เห็นไหม ผู้ใหญ่ที่บรรลุนิติภาวะ ที่มีสติปัญญา สมบัติข้าวของนั้นเป็นประโยชน์มากนะ เราดูสิ จิตใจที่เป็นธรรม ในสมัยพุทธกาลนะ ถ้าใครเป็นเศรษฐี หน้าบ้านจะมีโรงทาน เขาวัดกันที่ผู้เสียสละ เขาไม่ได้วัดกันว่าใครมีมากมีน้อย

ถ้าเศรษฐีสมัยพุทธกาลเขาจะมีโรงทานประจำหน้าบ้านของเขา เวลาถึงเช้าขึ้นมา คนที่ไม่มีบ้าน คนทุกข์จนเข็ญใจเขาจะมารับอาหารจากบ้านนั้น เห็นไหม เขาวัดกันที่การเสียสละนั้น เขาวัดกันที่เป็นธรรมนั้น ถ้าเป็นธรรม สิ่งที่เป็นธรรม สิ่งที่เป็นประโยชน์นะ มันจะเป็นประโยชน์กับเรา

แต่สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ จิตใจเรามากิเลส นี่เรามีข้าวของเงินทอง เราก็อ่สมไว้ ๆ แบบหลวงปู่มั่นเทศน์อีกชั้นนั่นละ “เธอต้องตายไหม ?” ถึงถ้าเราตายไปนะ แก้วแหวนเงินทองมันก็อยู่ที่นั่นแหละ นี่เราต้องพลัดพรากจากเขาไป ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด จะช้าจะเร็วนะ แต่ในการประพฤติปฏิบัติเราจะต้องพลัดพรากจากกิเลสก่อน เราจะชำระกิเลสให้หลุดจากหัวใจของเราไป เราจะหนีกิเลสก่อน ถ้าเราหนีกิเลสได้นี้เราตายไปด้วยความสงบร่มเย็น

แต่ถ้าเราตายไปพร้อมกับกิเลสนะ มันวิตกกังวลไปหมดเลย สิ่งนั้นก็ยังไม่ได้สิ่งเสีย สิ่งนั้นก็ยังไม่ได้มอบหมายให้ใคร สิ่งนั้นก็ต้องแบกภาระไป เวลาตายไปมันกลับมาเกิดเป็นตุ๊กแก ฝ้าอยู่นั่นนะ มันไม่ไปไหน มันห่วงสมบัติมัน ทั้ง ๆ ที่มีบุญกุศลจะไปไหนก็ได้เนาะ ทำไมไม่ไป มันไม่ไปเพราะอะไร เพราะจิตมันเกาะ มันติด เห็นไหม ถ้าเราพิจารณาของเรา เราแก้ไขของเรา

เราจะบอกว่า โลกเขาตื่นฤทธิ์ ตื่นเดช ตื่นต่าง ๆ กัน มันเหมือนเข้าผีทรงเจ้านะ สิ่งนั้นไม่เป็นประโยชน์เลย อภิญญามันเป็นอภิญญา ฌานโลกีย์ เห็นไหม แต่ถ้าเราทำความร่มเย็นของเรา ถ้าครูบาอาจารย์ของเรามีหลักมีเกณฑ์ ท่านจะเข้าใจได้ว่าสิ่งใดเป็นอาหารหล่อเลี้ยงร่างกายนี้ให้เข้มแข็งขึ้นมา สิ่งใดเป็นเครื่องประดับ ถ้าเราเลี้ยงร่างกาย ถ้าเรามีอาหารการกินจนเราเข้มแข็งขึ้นมา เครื่องประดับนั้นมันก็เป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์สำหรับคนที่มีสติปัญญา เครื่องประดับนั้นจะเป็นโทษต่อผู้ที่ไม่มีสติปัญญา จิตเวลามันสงบร่มเย็นไปแล้ว มันมีฤทธิ์มีเดช ขึ้นไป มันสำคัญตน มันเป็นโทษหมดคนะ

แต่ถ้าพูดถึงจิตของคนที่ไม่สำคัญตนนะ สิ่งนั้นมี เห็นไหม ดูเวลาเราเกิดมา รูปร่างหน้าตาของเรามันเป็นที่บุญกรรมของเรานะ มันเป็นสมบัติมาแล้วเราจะปฏิเสธมันไหมละ แล้วเราเป็นคนที่ดี เราหาเงินหาทอง เราสร้างสถานะของเราเป็นสังคม แล้วสังคมได้พึ่งพาอาศัยเรา การที่พึ่งพาอาศัยเรานั้นล่ะเกิดจากการกระทำของเรา

สิ่งที่มันเป็นรูปร่างหน้าตาของเรามันก็เหมือนจิตนี้ “พันธุกรรมของจิต” พันธุกรรมของจิต ถ้านิสัยเป็นแบบนั้นมันต้องเป็นแบบนั้น จะทำอะไร สิ้นกิเลสแล้วก็มีฤทธิ์มีเดชอยู่อย่างนั้น แต่ถ้ามันเป็นแบบนั้น แต่หลงตัวเองไปก่อน ไปติดที่ฤทธิ์ที่เดช มันจะไม่ได้ธรรมคิดในหัวใจมันไปเลย มันจะไม่มีสิ่งใดเป็นสมบัติของมันเลย ฤทธิ์เดชนั้นเดี๋ยวก็เสื่อมไป สิ่งที่เป็นพลังงาน ฌานโลกีย์มันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ เป็นไปไม่ได้ที่มันจะคงที่ ถ้าจิตใจเราไม่คงที่ จิตใจยังไม่มีหลักมีเกณฑ์ เราจะไปติดแน่นกับสิ่งนั้น มันจะไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย แต่ถ้าเราทำจิตใจเราคงที่แล้ว สิ่งนั้นมันถึงจะเป็นประโยชน์กับใจดวงนั้น เราถึงจะต้องมีหลักมีเกณฑ์

เราภูมิใจกันว่าเราเกิดเป็นชาวพุทธ แล้วเราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน เรามีครูมีอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์ของเรา “ท่านอาจารย์ใหญ่ ท่านอาจารย์ใหญ่” หลวงตาท่านเรียกอย่างนั้น ท่านเรียก

หลวงปู่มั่นนะว่า “ท่านอาจารย์ใหญ่” เป็นหลักเป็นเกณฑ์ เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของพวกเรา ท่านมีดีกว่าทุกอย่าง ท่านมีครบ

คำว่า “มีครบ” หมายถึงว่ามีอภิญญาครบ ถ้าท่านไม่มีครบ ท่านเอาหลวงปู่ดื้อไว้ไม่อยู่ หรือหลวงปู่ดื้อก็อภิญญา ๖ เหมือนกัน หลวงปู่ดื้อท่านรู้ไปหมด แล้วคนที่มีศักยภาพขนาดนั้น แล้วถ้าครูบาอาจารย์ไม่มีศักยภาพที่เหนือกว่า เอาจิตอย่างนั้นไว้ไม่ได้ แล้วแก้ไขจิตอย่างนั้นไม่อยู่ ถ้าแก้ไขจิตอย่างนั้นอยู่ แล้วดูพฤติกรรมของหลวงปู่มั่นสิ ท่านเคยแสดงออกสิ่งใดบ้าง

เวลาเทศนาว่าการณ์ะ ท่านก็จะบอกว่าให้สร้างสติ เราทำสติกัน ทำสมาธิกัน แล้วมีปัญหาขึ้นมา ภาวนามยปัญญาเพื่อชำระกิเลสของเรา แล้วถ้าใครมีฤทธิ์มีเดช ใครมีสิ่งใด...เพราะคำว่า “มีฤทธิ์มีเดช” ของท่าน เห็นไหม หลวงปู่ฝันไปเยี่ยม สิ่งต่าง ๆ กลิ่นหอมทวนลมหอมต่าง ๆ หลวงปู่ฝันท่านก็รู้ของท่านได้ เวลาหลวงปู่ดื้อท่านก็รู้ของท่านได้ หลวงปู่ชอบท่านก็รู้ของท่านได้ หลวงปู่มั่นท่านก็รู้ของท่านได้ แต่หลวงปู่มั่นท่านไม่เคยยกย่อง ท่านไม่เคยเชิดชูตัวท่านว่าท่านมีศักยภาพมากกว่าคนอื่นเลย นี่จิตใจของคนที่เป็นธรรม ถ้าจิตใจของคนที่เป็นธรรม ฉะนั้น

๑. เราอย่าไปตื่นเต้น ไม่ตื่นเต้นกับสิ่งที่โลกเขารู้กัน

๒. อย่างน้อยเนื้อต่ำใจว่าเราไม่มีสิ่งที่เหมือนกับคนอื่นเขา คนอื่นเขาจะยากดีมีจนก็สมบัติของเขา เขาสร้างสมของเขา มา สมบัติของเราเราก็สร้างของเรา มา

ฉะนั้น สมบัติของเราเราสร้างของเรา มา ดูสิคนทุกข์ คนจน คนเจ็บไข้ แต่เขามีปัญญาเขาสร้างเนื้อสร้างตัวของเขาได้ เราก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง เราก็เป็นชาวพุทธ เราก็มีครูบาอาจารย์ของเรา เราก็อยากจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราก็มีปัญหาของเรา เราก็สร้างตัวเราได้ ฉะนั้น ใครจะมีฤทธิ์มีเดช ใครจะสูงส่งขนาดไหน มีปัญญาขนาดไหนเรื่องของเขานั้นคือคนขี้ไม้ แต่หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์ของเราไม่เคยไม้ แต่มีจริง ! มีจริง !

แต่เมื่อเวลาใช้ประโยชน์นะ หลวงตาท่านบอกว่า คนมีธรรมเหมือนมีมิดพกประจำตัว ใช้สอยได้ตลอดเวลา แต่คนไม่มีนะมันต้องยืมเขามาใช้ เวลาจะพูดสิ่งใดต้องค้นหาตำรา วิ่งไปหาหาไม่ทัน ใช้ไม่ทัน นี่ก็เหมือนกัน จิตที่มีคุณธรรมที่จะเอาประโยชน์มันจะได้ประโยชน์แบบนั้น

ฉะนั้น ที่พูดให้กำลังใจ อยากให้กำลังใจ แล้วอย่าตื่นเต็นไปกับโลกเขา โลก เห็นไหม โลกกับธรรม โลกไม่ใช่ธรรม ธรรมไม่ใช่โลก “ธรรมเหนือโลก” แต่ธรรมก็อยู่ในโลกนี้ ธรรมมันมาจากไหน ถ้าเราไม่เกิดเป็นมนุษย์แล้วพบพระพุทธศาสนา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระโมคคัลลานะ “โมคคัล-ลานะ เธอจะโทษไม่ได้เรื่องกาม ๆ เราก็เกิดจากกาม แต่เราเอากามนั้นมาทำคุณงามความดี” เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดจากพ่อจากแม่เหมือนกัน “เราเกิดจากกาม” คือเกิดจากโลก แต่พยายามฝึกฝนตัวเองให้พ้นออกไปจากโลก เราก็อยู่กับโลก

ฉะนั้น เรื่องของโลกเราฟังแล้ววางไว้ อย่าตื่น ๆ อย่าตื่นไปกับเขา อย่าตื่นโลก แล้วเราตั้งสติของเรา เราฝึกฝนของเรา

ถ้าเรามีธรรมของเรา เห็นไหม ผู้มีปัญญาคนหนึ่งนะ มันเป็นที่พึ่งอาศัยของเขาได้ คุณิเวลากระแสโลกมันตื่นไป เขาไปกันหมดเลย แต่ถ้ามีโครมาเดือน มีโครมาเป็นจุดยืน มันจะชักนำกระแสนั้นไม่รุนแรงเกินไป เราสร้างสติปัญญาของเราเพื่อไม่เป็นเหยื่อของโลก แล้วจะเป็นที่พึ่งของโลกด้วย เอวัง